

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

HELYBEN:	VIDÉKEN:
Felévre . . . 6 kor. — fil.	Felévre . . . 9 kor. — fil.
Negyedévre. 3 kor. — fil.	Negyedévre. 4 kor. 50 fil.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Debreczen, Főtér Biedermann-palota, földszint, az udvarban hátul.

Az uzsora.

A Magyar Gazda-szövetség nagyobb értekezletet tartott az uzsora-kérdésről. Az akció célja az uzsora-törvény szigorítása és kereskedelmi törvényünk oly kiegészítése, hogy a pénzuzsorán kívül az áru-uzsorát is büntető megtorlás érje.

Az uzsorának legközönségebb fajtája a *pénzuzsora*, mikor a megszorult embernek magas kamatra pénzt adnak. Ezt nemcsak az uzsorások, hanem a legtöbb falusi pénzüintézet is gyakorolja, mikor a törvényesnél magasabb kamatot szed és azért, hogy a hitelezőtől különböző címeken a kamaton felül vesz egy pár százalékot. De kénytelenek is uzsoráskodni, részint, hogy a magas osztalék kikerüljön, részint, hogy a forgalmi tőke beszerzése miatt nagyobb betéti kamatot fizethessenek.

Az uzsora másik faja az *áru-uzsora*. Drága és rosz árucikkkel látják el a közönséget és e mellett a mérleg is hamis.

Az uzsora harmadik faja a *gabonauzsora*. Gabonauzsorát üznek tőzsdei elővételek és gabonakölesönök útján.

Az uzsorának ez a három faja iszonyu pusztítást vitt véghez a magyar népben.

Az 1868-iki törvényhozás eltörülte az addig érvényben lévő uzsora-törvényeket és teljesen a felekre bízta, hogy szerződésileg állapítsák meg a kamatlábat. Az uzsorások most azt teheték, ami nekik tetszett. Megszorult emberek mindig voltak és lesznek. A bíróságok 100—200 százalékos követeléseket kénytelenek voltak megítélni.

A türehetetlen állapoton az 1877. VIII. törvényzikk akart segíteni. De nem sokat segített, mivel az uzsora megtorlására nem is tartalmaz intézkedéseket, egyszerűen csak kimondja, hogy a bíróság nyolcz százaléknál magasabb követelést egyáltalán nem ítélt meg.

Végre megalkották az 1883. XXV. törvényzikket, mely annyiban különbözik az előbbi törvényektől, hogy az uzsorát vétség-

nek nyilvánítja, mely fenytő uton büntetendő.

Ezzel a törvénnyel aztán szörnyen meg voltunk elégedve. A szakminiszterek néha-néha megkérdezték az illetékes köröket, hogy a legujabb uzsora-törvénynek milyenek a hatásai. A felelet persze, hogy mindig az volt, hogy a lehető legjobbak. — Főlöskéges tehát oly törvényt megváltoztatni, mely kitünően bevált.

Hát nekünk bizony más a felfogásunk. Mert ha az uzsora-törvény alkalmas lett volna arra, hogy az uzsorát meggátolja, akkor hogyan lett volna lehetséges, hogy az uzsorások egész vidékeket tegyenek tönkre.

Igaz, az uzsora-törvény köteleességévé teszi a politikai hatóságoknak az uzsorának hivatalból való üldözését, valahányszor nyomára jönnek annak, hogy valamely vidék elszegényedésének az uzsora az oka. De ez is csak olyan írott malaszt, melynek végrehajtója nincsen.

Nagyon helyén való tehát az uzsora-törvény szigorítására irányuló akció.

Az országuton.

Irta: **Montjeyeux.**

Az athéni Timon egyszer, Syrakuseba utazott, az országuton találkozott egy vak erős emberrel, aki szinte az Istenekhez hasonlított. Ez az ember egy kicsiny, csaknem üres zsákokat vitt, amelynek a súlya azonban mégis oly nagy volt, hogy szinte a földre nyomta az embert. Különös, nevetséges látvány volt ez.

— Mit cipelsz te, te Herkules? — kérdezte Timon gúnyolódva.

Az ember megállott, óriási kezének fejével letörölte homlokáról az izzadságot, s aztán levegő után kapkodva így szólt:

— A világon a legeslegehezebb dolgokat.

— Ugy? — szólt Timon nevetve. — Akkor te bizonyosan Klitias ékesszólását viszed.

Mert Klitias az egész Athénben híres volt arról, hogy senki sem beszélt oly dadogva és akadozva, mint ő.

— Tévedsz, — válaszolt az ember —

Klitias beszéde oly könnyű, mint a pihe, s nem volna nehéz még ama veréb csőrének se, amely kunyhód alatt szokott fészket rakni.

— Hahaha! — nevetett Timon. — az Te nemidevaló ember vagy s nem jársz Agorába. De ha zsákokad oly nehéz, akkor bizonyosan Thrasikulos büszkeségét viszed benne?

— Azt sem válaszolt a syrakusai, s erejét összeszedve igyekezett fölegyenesedni.

Thrasikulos egész büszkeségével együtt csak annyit, mint egy levegővel telefűjt hólyag, amelyet a legkisebb ujjam hegyén is körülhordanék akár bányszor is a Helikon körül, ha nem volna a büszkeségének olyan nagyon rossz szaga, s ha nem kellene utána bétszer is megmosnom a kezemet.

— Hahaha! — nevetett Timon, — te nagyon beszédes ember vagy, amint látom. De ha nem Thrasikulos büszkesége van a zsákokadban, akkor nem lehet benne egyéb, mint a ti syrakusai nőiteknek az erénye, akiknek, amint hallom, oly nagy foguk van, hogy a férjek itt, mielőtt először

megcsókolják a feleségeiket, előbb kénytelenek kiverni az asszony fogait.

— Ez esztelen dolog tőlük, — válaszolt a vándor. — Mert a fogaik nem nagyobbak, mint amennyire a tisztesség törvényei szerint szükségük van, hogy a nyelvük a maga helyén maradjon. Ami ellenben az erényeiket illeti, láttam én Syrakuse utcáin a fiatal alig felserdült legényeket játszani, s mondhatom, hogy a legjobb dyskos-dobó görögök közé tartoznak.

Timon ismét nevetett.

— Ah, de csipős a nyelved, te óriás! — szólt vidáman. — De csakhamar elkomorodott s így szólt:

— Akkor talán zsarnokotoknak, a nagy Diorysiosnak az uralma van benne?

— Barátom, ezuttal is tévedsz — válaszolt a syrakusai. — Ha az uralma oly nehéz volna, mint az én zsákom, akkor, hidd el nekem, nagyon hamar véget érne s még maga a nagy Dionysios sem maradna továbbra is Dionysios. A népnek a nyakán valahol hátul van egy kis hely, amelyhez nem szabad hozzányulni. Ebbe a kis helyecskébe

Halmágyi Sámuel

női felöltők legnagyobb áruházába megérkeztek óriási nagy választékban: napernyők, blouzek, övek, nyakdászok és rendkívüli olcsó árak mellett lesznek elárúsítva.

De ez még nem elég. Azonfelül a népet anyagilag és erkölcsileg erősíteniünk kell. Anyagilag és erkölcsileg, hogy boldoguljon. Anyagilag úgy, ha azokról a forrásokról gondoskodunk, melyek a népet olcsó pénzzel látják el.

Erkölcsileg pedig, ha a népet munkára és takarékosagra tanítjuk. A nép erkölcsi meglazultak, igényei megnövedtek és ezáltal az uzsora is könnyebben férhetett hozzája.

Ha megtanítjuk arra, hogy a munka nemesít és hogy munka és takarékoság nélkül ma alig tud valaki boldogulni, akkor törvény nélkül is kiragadjuk az uzsora karmaiból. Ellenkező esetben a legszigorubb uzsoratorvény sem fog az emberi önzésnek, mely forrását képezi az uzsoráskodásnak, gátat emelhetni.

A magyar delegáció ülése.

Távirati tudósítás.

Elnök: Gróf *Andrássy* Gyula.

A közös kormány részéről jelen vannak: Gróf *Goluchowszky* Agóstor külügy, báró *Krieghammer* Ödön hadügy és *Kállay* Benjámin pénzügyminiszterek.

Elnök az ülést megnyitja, következik a napirend.

A külügyi költségvetés tárgyalása.

Rakovszky István kijelenti, hogy tudomásul veszi a külügyi kormányzat az Alabaiara vonatkozólag adott választat, de nem veheti tudomásul a külügyminiszternek azt a kijelentését, hogy a hármas szövetségre vonatkozó szerződést nem hozhatja nyilvánosságra.

már sokkal különb embereknek is beletörtött a foguk, mint aminő te vagy, vagy en.

— Igazán kíváncsi vagyok most már — szölt Timon és közelebb ment az óriashoz. — Tudom, hogy a nagy filozófok most már a vasartérekben jarnak-keinek és szórják a bölcseségüket, hogy még az utca kövei közül is kikeljen. E bölcseseknek egyike nemrég azt mondta Athenben, hogy a rabszolgáknak, a helotáknak a könyve nyom legtöbbit az egész Görögországban. Mondd csak testvér, te talán ezeket a könyveket viszed a zsakodban?

— Az, amit én viszek válaszolt az ember — meg sokkal súlyosabb, mint a heloták könyvei.

— Zeüszre mondom: szeretném tudni, mi az? — szölt Timon a kíváncsiságtól ragyogó szemekkel.

— A heloták nevetése, melyet Syrakuse rabszolgapiacán gyűjtöttem össze — válaszolt az ember. S a zsakot vállára véve, a nagy teher alatt roskadozva, lassan tovább folytatta az utját.

Szólónak az a nézete, hogy egy ilyen fontos szerződést nemcsak a dinasztianak, hanem a nemzetnek is ösmernie kell. Nem osztja a külügyi kormányzat a kereskedelmi szerződések tekintetében elfoglalt álláspontját sem, mert ezek a szerződések a politikai dolgoktól nem választottak el. A külügyminisztertől a multkor azt kérdezték, hogy hoztak-e végleges döntéseket a velenzei találkozáson. Erre sem kapott határozott választ. Azt látja, hogy még mindig üzik azt a titkolódzó rendszert, amely pedig nem hoz jó a monarchiára.

Elnök: Felveti a kérdést, elfogadják-e a külügyminiszter adott választát?

A delegáció ülése a választ tudomásul veszi.

Holló Lajos: A hármas szövetség kérdésével foglalkozik. Szerinte a hármas-szövetség inkább Németország érdeke, mint a miénk. Ügyelni kell nagyon e tekintetben s latba kell vetni mindent, nehogy a jövő generációnak ártsunk vele. Ezután a német propagandára tér át, mely nálunk felütötte fejét. Vajon kitől kaphatják ezek a pénz utczeljaikra, törekvéseikre?

Rakovszky: Német konzulátusoktól.

Holló: Ez a nagy német barátság, hogy megakarják rontani egy állam békéjét, nyugalmát. Mi nem akarunk a nagyhatalmasságokkal versenyezni, nem akarunk Németországgal szembeszállani, de akarjuk és közös óhaja mindnyájuknak, hogy megtörjenek nálunk a pangerman akció káros hullámai. A miniszterelnök szavaira válaszol ezután az állami jelvény ügyében. Szerinte ahhoz, hogy a magyar államnak milyen jelvénye van, vagy legyen, akár belföldön, akár a külföldön, ahoz Ausztriának semmi közbeszólása nincs, azt a nemzetnek van joga csak megállapítani koronás királyával. Azt mondja továbbá a miniszterelnök, hogy a monarchianak kifelé egységesnek kell lennie.

Hát ez nagy közjogi tévedés. Utal az erre vonatkozó törvénycikkre. Amde nekünk az egész külügyi szervezetet meg kellene fordítanunk, hogy a magyar államiség kidomborodjon. Bezzeg Svéd és Norvégia megtudja tenni, hogy a paritás a két állam közt mindenütt kitünjék. A zászlókérdés sincsen megoldva szerinte. A költségvetést nem fogadja el.

Szell Kálmán: *Holló* beszédére reflektál. Czáfója, hogy nincs a hármas szövetség szükségessége az ország közvéleményében. Igenis benne van és nem lappangó kísérletekkel vitték azt be, hanem szabadon ment át a köztudatba. Amikor a hármasszövetséget megcsinálták, akkor is tudták, miért kötötték azt meg, sőt *Tisza* Kálmán közzé is tette; azóta 14 év telt el, lehetetlen, hogy ne képződött volna valamely fogalom mellette, vagy ellene. Ő azt állítja, hogy mellette. Az aldeutsch mozgalomra nézve kijelenti, hogy azt csak belügyünknek kell tekinteni, a német kormány teljesen távol áll attól.

E mozgalommal szemben találnak mindnyájunkat, ez meggyőződése és e mozgalom inkább belülről akar kifelé hatni, nem kívülről befelé. Ismételtlen hangsztatja, hogy a német kormány távol áll a mozgalomtól, kijelenti, hogy ő a külügyminiszter minden kijelentésében solidaritást vállal. Ugyanazt a politikai elveket vallja, mint 33 évvel ezelőt vallott, ez az ő politikájának moralja, ez alapja s visszautasítja *Holló*nak bizonyos éllel mondott beszédjét.

Elnök: Felteszi a kérdést, elfogadják-e *Holló* Lajos indítványát.

A többség *Holló* indítványát mellőzni fogja.

A költségek tételénél

Rakovszky István: A vassingtoni követségről szól, melyet nagykövetséggé akarunk atalakítani. Ezt megtehetik a nagy hatalmak követségeikkel, de nekünk nincsen arra való pénzünk. Kéri, hogy a tételt ne fogadják el.

Állítsanak fel ottan konzulátust, mely inkább megfelel a célnak és kivándorlási bajainkon is némileg segítenének.

Ezután áttér a pangerman mozgalomra, melyről *Holló* azt mondotta, hogy annak szálai a német konzulátusig húzódnak. Felolvassa erre nézve *Herczeg Ferenc*nek egy cikkét, mely szintén erre vall. A külügyminiszter azt mondotta volt a mozgalomra, hogy nem ott kell szanálni a bajt, ahonnan ered, hanem ahol lobog. Igaza van, amde azért mégis csak a forrásnál kell orvosolni a bajt, mert ha a forrást betömik, nem terjedhet tovább. De hivatkozik a német császár egy tósztyára, ki azt mondotta, hogy a jövődöbeli nagy német állam eszméjéért már most egyesíteni kell a külföldi németeket.

Bizonyítékokat hoz fel, hogy a mozgalom Berlinben leplezetlen dolog. Hát mit csinál a mi berlini nagykövetség? Miért nem állja utját e mozgalomnak. Akkor mutatná ki igazán nagyhatalmi állását, ha ez izgatásoknak véget vetne.

Kállay a pangerman mozgalomról szól, válaszolva a külügyminiszter nevében. E mozgalmat a külügyminiszter is elítéli és kárhoztatja. Amde a *Rakovszky* által említett dolgok még mit sem bizonyítanak. Határozottan állíthatja, hogy a német hivatalos körök teljesen távol állanak e mozgalomtól.

Szell Kálmán: Biztosítja az országos bizottságot, hogy a német pangerman izgatás nem a hivatalos köröktől ered.

Rakovszky István: Nem türhetik tovább, hogy egy oly egyesület, mely a kormány engedelmeivel alakult, tovább szöve gyalázatos intrikáit és az ország békéjét tönkre akarja tenni. Ez nem egy önérzetes külügyi politikának a célja. És az előadó mégis köszönetet szavaztat a külügyminiszternek. Nagyon szép színben tünteti fel ez a dolgokat.

Gróf *Tisza* István: Nem állhatunk elő olyan követeléssel a külügyminiszterrel szemben, hogy egy társadalmi akció elnyoujon, hacsak tettekben nem nyilvánul az. A mi pedig a sajtótermékek megrendszabályozását illeti, az lehetetlen. Tessék csak elképzelni, hogy ha minálunk valamely sajtótermék a pápa világi uralmának helyreállítását követelné és az olasz kormány ezt megtorolni kívánná és a magyar kormány ennek eleget is tenne, milyen indignációval fogadnák ezt itthon. Mi sem követelhetünk tehát a német kormánytól ilyen eljárást.

Holló Lajos azt bizonyítja, hogy itt nem sajtótermék kérdésével, de tényekkel állunk szemben. Nem tartja elegendőnek a külügyi kormánytól azt, hogy csupán rosszallását fejezi ki, hanem igenis álljon sarkára és ösmertesse velünk, akar-e és minő radikális eszközökkel véget vetni a mozgalomnak.

Kállay közös pénzügyminiszter: A külügyminiszterium már nem egyszer fordult szanálásért a német hatóságokhoz hasonló dolgokban és mindig a legnagyobb készséggel állott az rendelkezésére. E tekintetben azonban a miniszterelnök oly meggyőzően nyilatkozott, hogy a külügyi kormány teljesen magáévá teszi a magyar miniszterelnök állásfoglalását.

Mihalovits J. gyógyszerháza a „Kigyó”-hoz Debreczenben.

Ajánlja: Harmat-arzporát (pouder) mely készítmény üde színt kölcsönöz az arcnak s nem rontja az arc-bőrt. Kitiűnő illatu, teljesen ártalmatlan volta, valamint finomsága által vetekeedik bármilyen arc- vagy rizsporral. Jól tapad s igen jól fed. — A Harmat-Crème a Harmat-sappannal együtt használva az arc-bőrt üdév, széppé teszi s megóvja a megránczosodástól. — (Kapható 3 színben fehér, rózsás s krém-színben) mintadoboz Harmat-pouder ára 50 fillér. Nagy doboz ára 1 kor. és 2 kor. Ajánlja továbbá következő arzporait: *Berlini* Felpouder (3 féle színben) kis doboz ára 40 fillér, nagy doboz ára 1 kor s 1 kor. 60 fill. — *Velutin* Pouder (3 féle színben) kis doboz 60 fill. nagy doboz 4 korona.

A delegáció a választ tudomásul veszi.

A levéltár tételénél

Holló Lajos: Kívánja, hogy a közös udvari levéltár két részre osztassék. Vegyék és kezeljék külön az osztrák és külön a magyar okmányokat Eoben is ki kell, hogy tűnjön a paritás, különben sok olyan dolog van ott, mely minket jobban érdekel, mint Ausztriát.

Mezey osztálytanácsos: A külügyminiszter nevében kijelenti, hogy a levéltár szétoztása igen nehéz, sőt csaknem lehetetlen. A közös levéltár egyike Európa legértékesebb levéltárának, az okmányok legtöbbje épen úgy érdeklí Ausztriát, mint Magyarországot, ezenkívül igen sok okmánya van ott a Habsburg dinasztianak. Míg tehát egyrészt a királyi család beleegyezése volna szükséges hozzá, másrészt értékéből is nagyon sokat veszítene.

Holló Lajos: Hibáztatja a külügyminiszter felfogását, mert e tekintetben nem az érték az irányadó, de igenis az államiság. Megismétli kérelmét.

A delegáció a miniszter választ elfogadta, Holló ajánlatát elveti.

Elnök: Ezzel a költségvetést részleteiben is befejeztük, a szavazást felette a holnapi ülés napirendjére tűzöm ki.

Következik a

pénzügyi költségvetés.

Szerb György előadó előterjeszti a pénzügyi albizottság jelentését a közös pénzügyi költségvetésről.

A delegáció a jelentését tudomásul veszi.

Elnök: Az ülést ezzel bezárom, a tárgyalását a holnapi ülés napirendjére tűzöm ki.

VIDÉK.

Rejtélyes gyilkosság tartja most izgatottságban Fekete-Bátor község lakosait. Mint ugyanis tenkei tudósítónk jelenti, tegnap este Bulzán György fekete-bátori jómodu gazda lakásának ablakán még eddig ismeretlen tettesek belöttek. A kétszeri lövés közül az egyik golyó Bulzán fejét, a másik czombját furta keresztül. Bulzán állapota oly válságos, hogy aligha marad életben. A csendőrség megindította a vizsgálatot, de a merénylőt még eddig nem sikerült kézrekeríteni.

Kirabolt községháza. Vakmerő betörés történt tegnapelőtt éjjel — mint levelezőnk írja — Egerbegy községben, ahol a községházát kirabolták. A rablók ugyanis a nehéz vasajtónak a felnyitásával, a mi a pénztárszobán van, nem boldogultak, ki bontották tehát a pénztárszobának az udvar felé eső falát s olyan lyukat vágtak rajta, hogy kényelmesen bejuthattak. A betörők a pénzszekrényt akarták kiüríteni, mert tudták, hogy sok pénz volt benne. Próbálgatták is feltörni, de nem boldogultak vele, annyit azonban elértek, hogy a nehéz vasszekrényt kimozdították a helyéből s a vágott lyukon akarták kivinni az udvarra, hogy onnan azután kocsin elszállítsák. A falon vájt lyukat azonban meg kellett nagyobbítani, hogy a szekrény kiférjen rajta. A megbontott fal azonban, a mint tovább akarták bontani, hirtelen nagy robajjal leszakadt s az egyik betörőt, Zsiják Andrást, a lehullott törmelék maga alá temette. A többi betörőknek már nem volt idejük arra,

hogy társukat kiszabadítsák, mert a nagy zuhanásra felébredt a két kisbíró, a ki éjjel a községházán szokott aludni. Ezek azután megtalálták Zsijákot, kit még élve ugyan, de összetört lábakkal huzták ki a törmelékek alul. Az üres kézzel elmenekült többi rablót Faragó Gáspár, Tomcsák Illés és Bibek Márton személyében a csendőrség elfogta.

Rablógyilkos-merénylet. Fekete-patak községben — mint nekünk onnan jelentik — Szebelédi András gazdaember pár év előtt másodszor nősült, feleségül vette Krecsmarik Jánosnét. Az asszonynak már akkor felnőtt legényfia volt. Ez a legény is a mostohaapjánál lakott. Nemrég megnősült s a mikor elköltözött a háztól, még akkor is folyton a mostohaapja jóvoltából élt, mert dolgozni nem akart. Szebelédi megunta a dolgot s tuladott Krecsmarikon, megtiltván neki, hogy a házhoz járjon. A mult kedden éjjel bekormozott rablók törték be Szebelédihez és az ágyban fekvő öreg embert fojtogatni kezdték. Követelték a pénzét. A duakodás zajára felébredt a szomszéd szobában alvó Szebelédi György, a házigazda testvére, a ki az nap este érkezett mint vendég a házhoz. Revolverrel kezében átrohant a szobába s az egyik rablóra rálőtt. Erre elmenekültek. Másnap Szepelédiné arról értesült, hogy a fia Krecsmarik Mihály nagybeteg. Orvost hivatott hozzá, a ki megállapította, hogy Krecsmarikot a mellén meglőtték. Ebből aztán kiderült, hogy a rablók Krecsmarik Mihály, Botlik Ferencz és Botlik Péter ismert rovott multu emberek voltak, a kik Szebelédit kiakarták rabolni. A csendőrség elfogta mind a három betörőt.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A család becsülete.

Sajtóbírósa ni tárgyalás.

Debreczen, május 31.

A debreczeni királyi törvényszék érdekes sajtóügyben tartott tárgyalást Oláh Miklós dr. elnöklésével tegnap.

Udvarhelyi József h.-nánási lakos volt a vádlott. Azért helyezte vád alá a királyi törvényszék, mert a Debreczen című lap 1900-ik évi egyik januári számában ugyancsak a nánási D. Szabó család egyik tagjáról D. Szabó Zsuzsánáról rágalmozó és becsületsértő közleményt tett közzé. Valami misztikus mérgezési esettel vádolta D. Szabó Zsuzsánát, a melyből természetesen egy szó sem volt igaz.

A tárgyalás reggel 9 órakor kezdődött Oláh Miklós dr. elnöklésével. Először a vádlott Udvarhelyit hallgatták ki, aki bizonyítani próbálta vádját. Kihallgatták aztán a panaszost és a két tanut, Benedek János országgyűlési képviselőt, a Debreczen főszerkesztőjét, aki abban az időben felelős szerkesztő volt a „Debreczen“-nél és Löw József segédszerkesztőt.

A vád- és hédbeszéd után a törvényszék meghozta az ítéletet. Udvarhelyi Józsefet sajtó utján elkövetett rágalmozás és becsületsértés miatt 14

napi fogházra, husz korona fő és 20 korona mellékbüntetésre ítélte.

Udvarhelyi az ítélet ellen felebbezést jelentett be.

§ Hajdu-sámsoni legényvirtus.

Tar Imre és Varadi János hajdu-sámsoni legények igen keményen megakoltak a legényvirtusért. Ez a virtus abban nyilvánult meg, hogy 1900 november 11-én egyik sámsoni kocsmában pajtasukat, Kis Bálintot annyira összeverték, hogy az több mint egy hónapig nyomta az ágyat. A törvényszék Szeőke István dr. törvényszéki bíró elnöklésével ítélkezett felettük. A két sámsoni legény beismerte, hogy társukat elverték, de azzal védekeztek, hogy részeg állapotban követték el cselekedetüket. A törvényszék az enyhítő körülmények mérlegelésével Tar Imrét hat hónapi, Varadi Jánost pedig tíz hónapi börtönre ítélte. Az ítélet ellen a vádlottak felebbeztek.

§ Püspökladányi betörők.

Hires alakja a Hajdu-megyei csendőrszököknek Péli József, aki egyéb nemesebb foglalkozás híján a notorius tolvaj címet viseli magán. Méltó társa Szabó Antal, aki minden tolvaj-köruton hűség kísérője bajtársának. A rovott multu Péli ez év február havában gondolt merészet és nagyot — maga mellé vette Szabó Antalt és a püspökladányi magyar királyi vallásalapítványi uradalmi raktárt látogatta meg. — A látogatás pedig a következőleg folyt le: Az öreg betörő, már mint Péli, hű barátját örségre állította, ő maga pedig kifizetette a magtár ablakának drótrostélyát, aztán bemászott a raktárba és onnan két zsák buzát emelt el. Szerencsétlenségre a csendőrszökök úgy őt, mint barátját elesípték. Tegnap tartott ügyükben a törvényszék Szeőke István bíró elnöklésével főtárgyalást. A bizonyítási eljárás befejeztével a törvényszék Péli Józsefet, mint vis-zacsó bűnöst egy évi börtönre, Szabó Antalt 14 napi fogházra ítélte. Az ügyész a súlyosbításért felebbezett.

Változások a kereskedelmi minisztériumban.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, május 30.

A tegnapi lapok megírták, hogy Mándy Lajos miniszteri tanácsos egyelőre szabadságra és aztán nyugdíjba megy. Ezzel kapcsolatban jelentik nekünk, hogy a Mándy távozásával megüresedő állást Csőke miniszteri osztálytanácsossal fogják betölteni.

Egyben azt is jelentik nekünk, hogy esetleg Szerényi József miniszteri tanácsos is meg fog válni állásától. A gyárparosok tegnap megalakult szövetség felajánlotta Szerényinek a vezető igazgatói állást. A tárgyalások

folytak, de Szerényi még nem jutott végleges elhatározásra.

A legnagyobb változás azonban a *minisztérium kettőosztása lesz*, melyet őszre immár biztosra jeleznek.

Lesz külön vasuti és postaminisztérium, ami különben modern és helyes dolog. Az új miniszterségre csak két nevet emlegetnek: a Vörös Lászlót és a Ludvig Gyulát.

SZÍNHÁZ.

Művészestély a siketnémák javára. Megirtuk lapunkban, hogy a Debreczenben felállítandó siketnéma iskola javára a jövő hó folyamán nagy művészestély lesz. Az estélynek az fog különös érdekességet kölcsönözni, hogy azon Felhő Rózi, Makó Lajos szintársulatának szubettje is fog szerepelni. A jeles művész kiváló vonzereje lesz az estélynek, a melynek sikere különben is biztosítva van.

Színészet Tenkén. Nehány nap óta általános elismerés mellett működik Tenkén Tolnay Gyula 24 tagból álló jól szervezett szintársulata. Eddig a Sárdy ház, a Baba, Sulamit került színre mindig szép közönség előtt. Legtöbb tapsban volt része T. Antal Juliskának, Megyasszai Katának és Tolnai Gyulának. A tenkei közönség nagyon meg van elégedve a gondosan rendezett színelőadásokkal.

Diszletek selejtezése. A városi diszletraktár elkopott diszleteit a tanács rendeletéből Oláh Károly, Tóth Kálmán, Boczko Sámuel és Gulyás István dr. tagokból álló bizottság a napokban fogja kiselejtezni. A bizottságnak Gyöngyössi Viktor műszaki felügyelő fogja a kellő felvilágosításokat megadni. Ugyancsak kiselejtezés alá fog kerülni a város ruharktára is, melyet az idő foga szintén megviselt.

Miss Duncan Debreczenben. A fővárosi lapok híradása szerint Miss Duncan, a kaliforniai táncosnő, aki a klasszikus görög táncokat élesztette fel csodás művészettel, vidéki turnéra indul. A vidéki városok között a miss Debreczent is meglátogatja — és egy estén át szerepel színházunkban.

UJDONSÁGOK.

Angol gazdák a Hortobágyon

Második nap.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, május 31.

Debreczen város angol vendégei a második napot a Hortobágyon töltötték.

Igen természetesen, ha ilyen ritka vendégeink érkeznek, nem mulaszthatjuk el, hogy a Hortobágyot és az ottani gazdaságot, állattenyésztést be ne mutassuk nekik, különösen amikor csupán a mezőgazdaságunk tanulmányozása végett látogattak el hozzánk a messze Anglia fiai.

Az idő pompásan kedvezett a kirándulóknak és így a második nap is fényesen sikerült minden tekintetben. A Hortobágyon megtekintették a gazdaságot, a jószágállományt és csodálattal látták, hogy egy ilyen óriási darab földet csupán legelő gyanánt értékesít Debreczen városa.

A tegnapi kirándulásról szóló tudósításunk a következő:

A kirándulás különvonaton.

A kora reggeli órákban már talpon volt az angol társaság, hogy a hét órákor induló különvonattal a Hortobágyra ránduljon. A kocsikat a szállodák elé rendelte Király Gyula tanácsnok, a kirándulás agilis rendezője, hogy az angol vendégeket a vasúthoz szállítsák.

A vasutnál már nagyszámu közönség várta a vendégeket. A debreczeni előkelőség közül a kisérthez csatlakoztak Csáky Adorján gróf. Széll Farkas táblai tenácelnök, Tolnay Kornél áll. vasuti üzletvezető, aki kitűnően beszéli az angol nyelvet, Ricki Antal gazdasági egyesületi elnök, Csiky Lajos és még igen sokan.

A társasághoz csatlakozott Haranghy György, az első debreczeni takaréktisztviselője is, aki fényképfelvételeket készített a kirándulókról. Pontban fél nyolczkor indult el a különvonat és fél kilenczkor rebogott be a Hortobágy állomáshoz.

Az állomásnál Farkas Berti bátyánk és Király Gyula tanácsnok már várták a vendégeket, az utóbbi mint a kirándulás vezetője szép beszédben üdvözölte az angol gazdákat, majd a hortobágyi nép lelkes éljenzése mellett vonult a társaság a csárdához, ahol már pompás reggelivel várták a megérkezőket.

Kocsikázás a Hortobágyon.

Reggeli után kocsikra ült a társaság és kezdetét vette egy négy órás kocsikázás, miatt bejárták a sik pusztá jórészét, meg szemlélve minden látni v lőt, ami csak akad a délibáos Hortobágyon. A nap melegen süttött és így alkalmá nyílt az angol társaságnak a korai délibáb konturjait látni.

A kirándulásnak ez volt egyik legérdekesebb mozzanata az angolokra nézve és többen le is fényképezték a Hortobágy e speciálisát. A kocsikörut alkalmával a vendégeknek bemutatták a mátai telepet, az állatkórodát, a törz-gulyákat, a csödör-ménest, a bika-gulyákat, szóval mindent, ami gazdaembereket csak érdekelhet. Az angolok elragadtatással szemlélték a gyönyörű apa-méneket, de főleg a csikósok tetsettek nekik.

Mihamarabb elő is keritettek néhányat és löversenyt rendeztek a csikósokkal, majd az angolok is kedvet kaptak a versenyre és felsőkabáthban, csikós nyeregben ülték meg a lovakat, olyan parázs kis versenyt rendezve, hogy a társaság aligba fogja egyhamar elfelejteni. Pompás látvány volt az „überczigeres“ angolokat, nagy karikás-ostorral a kezükben lovagolni látni. A mulatság emlékére ott a helyszínen tízes bankóért vásárolták össze a csikósok ostorait.

Az ebéd.

Délután két órára értek vissza a csárdához. Az ebéd már készen várta a vendégeket és azok a nagy uton kiéhezve, mohón fogtak az izletes magyar ebédhez. Az első fogás után Király Gyula gazdasági tanácsnok mondott szép toasztot, a vendégekre üritve poharát, majd Mr. Fitch, az angolok vezetője köszönte meg a meleg fogadtatást, Király Gyula tanácsnokot és Ricki Antalt éltetve. György Endre a beszédet lefordította magyarra, majd Komlóssy Arthur polgármesterhelyettes állt fel szólásra. Az angolok első magyar patronusát, Darányi minisztert éltette és proponálta, hogy a helyszínről üdvözlő táviratot intézzenek Darányihoz. Az indítványt lelkes éljenzéssel fogadták.

A földmivelésügyi miniszterhez intézett távirat szövege a következő:

Darányi földmivelésügyi miniszter
Budapest.

„Angol gazdák tanulmányuti társasága debreczeniekkel testvéri kezet fogva, hálásan üdvözlök Nagyméltóságodat, mint a magyar mezőgazdaság elévülhetetlen érdemű felindítóját és nekik különösen védnöküket. Megbizásból: Komlóssy, polgármesterhelyettes.“

Ebéd után ismét vonatra ült a társaság és visszajöttek Debreczenbe.

Az elutazás.

Este hét órákor utazott el az 50 tagu angol társaság Szerencs felé. A vasutnál nagyszámu közönség várta őket és a bucsuzkodás valósággal a legmelegebb volt. A két napi itt időzésük alkalmával számos jó barátot szereztek maguknak a szeretetreméltó vendégek és az elbucsuzás valóban megráto volt.

Különösen Tolnay Kornél üzletvezető kezét szorongatták, aki nagy szolgálatot teljesített Komlóssy Miklóssal egyetemben a tolmácsolás és kalauzolás terén. Debreczen város két angol lakosa, Mr. *Macaulay* és *Worthley*, aki a *Gyémánt* család állandó vendége, meleg köszorításokkal bucsuzkodott honfitársaitól. Mikor a vonat elindult, háromszor kiáltották el: Hip, hip, hurá! A vonat elindult, a vendégeket tovább szálltva magyarországi tanulmányutjukon. Adja Isten, hogy Magyarország is legalább erkölcsi hasznát lássa az angol vendégek tanulmányainak.

* **A Csokonai-kör közgyűlése.** A Csokonai-kör június 1-én délelőtt 10 órákor a városháza nagy tanácstermében évi rendes közgyűlését tartja, melynek tárgysorozata: 1. A választmány évi jelentése. 2. A számvizsgálók jelentése az 1901. évi pénztári forgalomról. 3. Az 1902. év költségeloirányzata. 4. Esetleges indítványok. 5. Választmányi tagok és számvizsgálók választása.

* **Tűzoltó-vizsga.** A debreczeni közigazgatási tanfolyamhallgatók nyilvános tűzoltó-gyakorlati vizsgájuk az igazgatóság határozatából, holnap vasárnap d. e. nem 10 órákor, hanem fél 9 órákor fog kezdődni.

Darvas Testvérek dűsan felszerelt női- és gyermek-felöltő áruházában Debreczen, főtér, Hungária kávéház mellett. **Ujdonságok** női- és gyermek-felöltőkben, nap- és esőernyőkben, blousok, övök és nyakdíszek nagy választékban feltűnő olcsó árak mellett beszerezhetők

* **Az utolsó májusi ájtatosság.** A róm. kath. hívek ma este tartják az utolsó májusi ájtatosságot. Az utolsó májusi ájtatosság kivételesen félhatkor kezdődik a zárda benlakó növendékeinek énekével. Az ájtatosság után ünnepélyes körmenet lesz.

* **A műszaki felügyelő Szege-**den. Pünkösty Ferencz műszaki felügyelő az állami épületek felülvizsgálására Szegedre utazott. A műszaki felügyelő rendes évi szemléjét tartja meg ez alkalommal Szegeden.

* **Blaháné ozimbalmosa Debreczenben.** Blaháné kedvelt czimbalmosa, *Lányi Géza*, a ki két év előtt igen nagy sikerrel hangversenyezett Debreczenben, most egy jól szervezett daltársulattal szintén vidéki körutra megy. *Lányi Géza*, mint a lapunk szerkesztőségéhez intézett levelében írja, a a jövő hónapban jön Debreczenbe. Énekesei most is sok szép magyar dalt és kurucz nótát adnak elő s műsoruk minden részében érdekes lesz és változatos. A tagok mind a fővárosi színházak jó erői.

* **Elkobzott citromok.** Harminczhat darab citromot, melyek legnagyobb része penészes és rothadt volt, -- kobzott el és semmisített meg a rendőrség. -- A rothadt gyümölcsöt egy piaci árustól kobozták el, aki olcsó pénzen árusította azokat. A gyümölcsöt tulajdonképen egy városi hivatalnok figyelmeztetésére kobozta el egy rendőr.

* **Keresnek egy gyilkost.** A rendőrség egy amerikai gyilkost keres Magyarországon. A gyilkost *Hadley Charles B.*-nek hívják s az a szörnyű bűn terheli, hogy San Franciskóban meggyilkolta *Mandi Eleonora* tizenöt éves leányt. A gyilkos hirdetést tett közzé egy lapban, a melyben fehér bőrű leányt keresett jó család gyermeke mellé. A jelentkezőket egy vendéglőben várta. *Mandi Eleonora* is ajánkozott a hirdett állásra s azóta, hogy *Hadleyt* felkereste, nem mutatkozott többé. Ugyanabban az időben eltűnt *Hadley* is. Két héttel eltűnése után a leány szőnyegen lemészárolt testét a rendőrség egy üres házban megtalálta. A gyilkost az amerikai rendőrség mindenféle kereste, de eddig eredmény nélkül. Mindössze az derült ki, hogy *Hadley* Európába szökött és sok jel szól a mellett, hogy valamelyik magyar városba menekült. Személyleírását a szan franciskói rendőrség olyan alapos részletességgel írta meg, hogy bizonyos, ha *Hadley* Budapestre jött, fölétlenül fölismerik.

Hadley látszólag 40 éves, haja sötét szürkés, jobb oldalán elválasztva és simára lefésülve. Arcza négyszögletes, szegletes az álla is; kissé gödrös, szája nagy, orra kissé széles, orrháta kidomborodó, hegye kissé lapos és a czimpánál lejjebb áll, füle kiálló. Jobb felsőajkán rendetlen ferde hegg; ugyanilyen finom hegg van a jobb szemfödélén, gyenge benyomás a bal szemfödélén, ren-

detlen kidudorodás a jobb fül alsó szélén, anyajegy a nyak közepén. Többnyire egyszerű üzleti ruhát visel, de sokszor lelkészruhát öltött, gyémánt gyűrűje és gyémánt inggombja van; modora jó, beszéde nyelvtanilag helyes, neveltsége jó. Sokszor hetekig részeg volt; pénzét szórta. Egy asszonyval élt, mielőtt eltűnt. Nem evett soha étlap szeriut, hanem rendelt ételeket evett: böffeket, salátát, sült csirkét gombával. -- Ujság mindég volt a zsebében, néha hamis bajusza volt, melyet külön rendelt. Életrajza: Az utóbbi 14 évben a San Francisko Examine című ujság képviselője volt.

* **Köszönetnyilvánítás.** Mindazok, akik felejthetetlen emlékü édes anyám, *Krausz Károlyné* szül. *Molnár Julianna* temetésén megjelenni s ezzel fájdalmukat enyhíteni kegyesek voltak, fogadják hálás köszönetünket. A család és rokonság nevében is: *Krausz Károly* és *Erdei József*.

* **A közadó reformja.** A pénzügyigazgató leiratban értesítette tegnap a pénzügyminiszter, hogy a közadó kezeléséről szóló 1883. évi XLIV. törvénycikket reformálni akarja. E végből felszólította a pénzügyigazgatókat, hogy július hó végéig e reformálásra vonatkozó véleményét terjesszék fel. A törvény ugyanis a mai közszellemnek nem megfelelő, azt oly alpra kell fektetni, mely mai közgazdasági viszonyainknak és adózási rendszerünknek megfelel. A pénzügyigazgatóknak több általános kérdésen kívül igen fontos véleményt kell adni a törvény részletes revíziójára nézve is. Feltűnési válaszában a törvény végrehajtása körében észlelt hiányokat és nyilatkozni fog arra nézve, hogy mely intézkedések nem felelnek meg a gyakorlati élet követelményeinek s ezek miképen módosítandók vagy egészíthetők ki. A vélemény kiterjed a hönnyelésre, nyilvántartásra, adóbefizetésre és annak behajtására. A felelbiteli eljárásról adandó vélemény szükségessége eszik, mert ez a pénzügyi közigazgatásnak ugyancsak tervezett revízióját érinti. -- Ugyancsak nem terjed ki a véleményadás a kivetési eljárásra, melyet maga a miniszterium dolgoz ki az általános adóreform munkálatainak kereteiben.

* **Dicsőretre méltó.** Női kalap-ujdonságok érkeznek naponta *Rózsa Lajos* női divatruházába, Debreczen, Kistemplombazár, hol az idény előrehaladottsága miatt tavaszi kabátok, gallérok, blousok, de különösen napernyők alkalmi mesés, olcsó, szabott árban lesznek eladva.

* **Feljelentett zsebtolvajlás.** Sokféle módon ízi csalásait *Bogdán József*, akit veszedelmes zsebtolvajnak tartanak. Az urias megjelenésű fiatal emberrel szívesen áll szóba a szegény paraszt asszony s még a gondolata is távol van attól, hogy zsebtolvajjal van dolga. *Bogdán* ismerve ezt az előnyét, mindig keresi az alkalmat, hogy valamelyik jobb módu falusi asszonynyal szóba elegyedjék, akit aztán néhány korona erejéig meglóp. Így járt tegnap a libavásáron *Nyuzóné* asszonyom is, kitől *Bogdán* libát akart vásárolni. Persze ez csak ürügy volt arra, hogy az asszonyt meglóphassa, a mit meg is cselekedett és zsebéből öt ko-

ronát ügyesen elkezelt. *Bogdán* a rendőrségen tagadta a lopást, de *Nyuzóné* más ruhája daczára felismerte. A vizsgálatot tovább folytatják.

* **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon sok jó ösmerősöknek, kik a feledhetetlen kedves kis lányom temetésén részvételükkel fájdalmukat enyhíteni szívesek voltak, ezúton is fogadják, reájok Isten áldását kérve, hálás köszönetünket. -- *Pásztor István* és családja.

* **Műszínház Debreczenben.** *Faragó László* műszínházat állított fel a Széchenyi-utca végéig, ahol néhány napig előadásokat fog tartani. Az előadás a bűvészeti, ködfátyolképek és kinematográf képekből álló mutatványokat öleli fel. Műsorából kiemelendők: A delejes szivar, a bűvös szemlencze. Az ördög faj eltűntetése. A történelmi vonatkozású ködfátyolképek. A mozgófényképek közül pedig a löverseny és deákok a korcsolyázó téren. A helyárak: Első hely 60 fillér, második hely 40 fillér, harmadik 20 fillér. Az első előadás ma este 8 órakor lesz.

* **Baj.** A leány panaszkodik. Nincs keresete.

— Foglalkozást keres?

— Azt.

— Van egy jó barátom, akinek szüksége van mindkét nembeli árusítókra. Majd odaajánlom.

— Oh, uram . . . Én . . .

— Nos?

— Nem leszek oda alkalmas.

— Már miért nem?

— Én csak egynemű vagyok.

* **Vasúthoz.** (Hunyadi-u. 28.) egyedül nyári szórakozási hely udvari-kert megnyitás, lapunk mai számában közölt hirdetésre felhívjuk olvasóink figyelmé.

* **A Telegdy-féle** Szepes-sóstó fürdő kezelősege értesíti a közönséget, hogy a fürdő megnyitott és a kedvező idő beálltával a fürdők már rendszeresen állnak a t. közönség rendelkezésére. Vasárnap és ünnepnapokon különben már az este 9 órakor baza térő külön fürdő vonat is közlekedik.

* **Katona zene hangverse** vasárnap este *Márkus Jenő* *Dreher* sör-csarnokában. -- Szabad bemenet mellett.

TÁVIRATOK.

A dévai választás.

Budapest, május 30. Déván ma folyik a képviselőválasztás. A szavazatok állása a következő volt: *Thorotzkay* 473, *Ráthy* 437. A *Thorotzkay* győzelme bizonyosra vehető.

Szell Kálmán veszedelemben.

Budapest, május 30. *Szell Kálmán* miniszterelnököt ma délelőtt, mikor fogatán a főrendiházba hajtatott, baleset érte, mely kocsisának lélekjelenléte nélkül könnyen végzetessé válhatott volna. A muzeum köruti kitérőnél ugyanis egy villamos kocsí egyenesen neki ment a miniszterelnök kocsjának. A kocsisnak azonban az utolsó pillanatban sikerült a lovakat felrerántani a sinekről, úgy, hogy a villamos csak a kocsí rudját

URAK!

Minden idényre a legdivatosabb posztó és gyapjuszöveteket (Kossuth-utca Dörre czukrász mellett) szerezhetjük be. Ezen czég tapasztalt szoliditása és a kiszolgált áruk szakszerű megválasztása folytán figyelmünket megérdemli. -- Nagy kényelmünkre szolgál az is, hogy az árak minden darab kelmén mindenki által érthető számokkal vannak megjegyezve.

a legnagyobb választékban

WEISZ ADOLF

ütötte meg és törte el. A miniszterelnököt számosan meggratulálták szerencsés megmenekülése alkalmából.

Körber a kiegyezésről.

Bécs, május 30. A Reichsrath mai ülésén Körber miniszterelnök szenzációs kijelentést tett a kiegyezésről. Fél négykor kezdette el beszédét s két órán keresztül folyton erről a tárgyról beszélt. Semmiképen sem akasztottuk meg — ugymond — Magyarország fejlődését, sőt azt hittük, hogy a gazdasági közönség harmonikus alapokon nyugszik így egymásra utalva. Azonban fájdalom, nincs így, bár a kiegyezést nem érdekek ellentéte, hanem más okok nehezítik. A tárgyalások kimenetele miatt, folytatta tovább, nagy az aggodalmunk. Mi nem támadtuk Magyarország birtokállományát, de szükség, hogy odaát is tekintettel legyenek gazdasági existenciánk föltételeire. **Ettől talpalattnyit sem tágitunk (Zajos helyeslés.) elmegyünk a végső határig!!** De nem nyújtjuk kezünket oly közönségért, amely nem is közönség. (Zajos helyeslés.)

Ahol nem értenek magyarul.

Budapest, május 30. Egerből felhárított dologról értesítenek bennünket. Az országos tüzoltó szövetség Egerben tartandó nagygyűlésére az egri tüzoltók ugyanis meghívták a többek között a soproni tüzoltó egyesületet is. A meghívó levél e megjegyzéssel érkezett vissza Egerbe: „Vissza! Mi csak németül értünk.“

Martinique katasztrófája.

Fort de France, május 30. A vulkán kitörései mind gyakrabban ismétlődnek, de kevésbé erősek. A lakosságot atlanti és helyi gőzösök észak felé viszik. Casonne polgármestere a menekülőknek lakhelyet és a letelepülésre telkeket ajánl fel.

Kormányválság Spanyolországban.

Madrid, május 30. A mai minisztertanácsban Canalejas kijelentette, hogy fenntartja lemondását és ezzel megdöbbenést okozott minisztertársai között. A miniszterek nem akarják a kamarák elé terjeszteni a kongregációkról szóló törvényjavaslatot. Azt hiszik, hogy Sagasta miniszterelnök holnap a király előtt fölveti a bizalmi kérdést és hogy a válság nagyobb terjedelmet fog ölteni.

Bánffy báró gyásza.

Budapest, május 30. Kolozsváron özvegy báró Bánffy Dánielné, Bánffy Dezső volt miniszterelnök édes anyja, ma reggel 6 órakor 81 éves korában meghalt. A halál órájában mellette volt

Bánffy Eezső báró, a ki tegnap reggel érkezett ide. A báróné holttestét vasárnap délután különvonaton Választ-Bonchidáig és onnan Kolozs Borsára viszik, a férje mellé temetik. A jótékony-ságáért általánosan tisztelt matróna halála egész Erdélyben nagy részvétet keltett.

A robbanás áldozatai.

Zweibrucken, május 30. A Plalischer Mercur jelenti Waldmorból: Tegnap reggel a Hartfeld-bánya Vilmos-akuájában bánya légrobbanás történt, a mely nyolcz bányamunkást megölt és egyet megsebesített. A halottak közül hét olasz.

A martiniquei katasztrófa.

Páris, május 30. Forte de France-ból jelentik, hogy egy amerikai hírlapíró valódi halálmegvetéssel elhatolt a Pelée tűzhányóig; visszatérte után borzalmas részleteket beszélt el a kitörés által okozott katasztrófáról. A Pelée lábánál elterülő faluban százával hevernek az utcán a holttestek. Mivel égési sebek nincsenek rajtuk, kétségtelen, hogy a szerencsétlenek fuladás következtében lették halálukat.

Ujabb merénylet Oroszországban.

Budapest, május 30. Szentpétervárról ismét ujabb merénylet hírért jelentik. Obelenszky gróf charkovi kormányzóra ugyanis az utcán rálőttek, de a golyó nem talált s a kormányzó sértetlen maradt. A merénylet keresik.

HIREK.

Éjjeli posta.

× **A képviselőház** június hó 4-én tartja legközelebbi ülését. A mai lapok tévesen azt közölték, hogy a képviselőház ma ülés tart, hogy a főrendiháznak a költségvetésre vonatkozó üzenetét átvegye. Ugyanis a kormánynak az volt a szándéka, hogy a költségvetést holnap a hivatalos lapban közzétegye. Minthogy azonban a kormánynak június hó végéig amugy is indemnitása van, a képviselőház csak június 4-én fogja a főrendiház üzenetét átvenni.

× **Gyujtogató örült.** (Éjjeli express tudósítás.) Az elmúlt éjjel veszedelemben forgott a magyar államvasutak kőbányai telepe. A 12. számú házban lakik Kloszkó János munkás kicsiny családjával. Felesége, akit leánynéven Schubert Annának hívnak, napok óta igen különösen viselkedett. Elmezavar tünetei mutatkoztak rajta, de rendes volt s férje azt hitte, hogy a házi ápolás ismét vissza adja neki egészségét. Az este, szokás szerint, korán tértek pihenőre. A férj mélyen aludt, az asszony nyugtalanul hevert ágyán. Hirtelen felugrott és kiment a konyhába, gyertyát gyujtott s s egy ingben körülszaladt a házban. Meggyujtotta az ágynevet, a függönyöket s

borzalmas örömmel nézte, miut nyaldossák körül a lángok a kis ház minden berendezését. Az izzó forróság végre felébresztette a férjet. Mindjárt kiugrott az ágyból, felármázta a szomszédokat s hosszú munka után a tüzet eloltották. Az örült asszony ezalatt eltűnt. Hosszu keresés után találták meg egy szomszéd házban. Az esetet bejelentették a rendőrségnek, amely intézkedett, hogy a gyujtogató örültet fogadják be a tébolydába.

× **Kettős szerencsétlenség a Raxon.** (Éjjeli express tudósítás.) Bécsből jelentik táviratilag a következő tragikus esetet: dr. Brezina Ernő egy éves önkéntes, a bécsi udvari muzeum volt igazgatójának a fia és dr. Bnuer, egy innsbrucki bankárnak a fia, lezuhant a Raxról. Mind a kettő meghalt. Holttestüket megtalálták.

Harcz a kenyér miatt.

— Saját tudósítónktól. —

Véres kimenetelű munkás zendülés volt a napokban — mint nekünk írják — Brecska közelében, ahol a Száva szabályozásánál alkalmazott kubikusok dolgoznak. A munkástelep messzre esik a községektől, ennél fogva a munkások élelmi cikkeiket kénytelenek a vállalkozó által fentartott kantinban beszerezni.

A munkások már régóta elégedetlenek kantinban árult élelmi cikkeikkel, miért is két héttel ezelőtt Berta Ferencz és Füstös Mihály nevű munkások a legközelebb eső Brecskáról hoztak élelmet. Gojgovits Arzén vállalkozó ezt megtudván, mult vasárnap a két munkást elhoesátotta s egyuttal figyelmeztette a többi munkásokat is, hogy a ki máshonnan mer élelmi cikket hozni, azt elhoesátja.

Kedden este néhány munkás a kantinba ment, hogy kenyeret és szelonnát vegyen. A kenyér azonban, amit a kantinban drága pénzért kell megfizetni, félig nyers és penészes is volt, a mit csak akkor vettek észre, amikor már a kenyeret felválták.

A kantinos pedig vonakodott ezt visszavenni. A munkások erre összecsdültek a kantin elé, betörték az ajtókat és behatoltak a kantinba, honnan a sok megromlott élelmiszert kidobálták az udvarra. A kantinost pedig és Gojgovits Trifont, a vállalkozó testvérét kegyetlenül összeverték.

Az esetről telefonon értesítették a brecskai csendőrséget, mely a helyszínen megjelenvén, a romboló tömeget, a mely akkor már az egész kantint lerombolta, csak nagynehezen tudta szétoszlatni, mert a csendőrség felhívásának a tömeg nem engedelmeskedett, sőt megtámadták a csendőröket is, akik e miatt kénytelenek voltak a fegyverüket használni s Sukoro Balázs, Csucs Ignác, Lumics Tódor, Szenkovics Milos és Szubotieski Dusan moholyi lakosokon életveszélyes sebeket ejtettek. A megsebesített munkások aligha maradnak életben.

Az őrangyal.

— Regény. —

Írta: **Than Gyula.**

(Folyt.)

Jolánnak végtelenül jól estek a Béla elismerő szavai. A szíve dobbant meg. Édes melegséget érzett. Boldog, nagyon boldog volt. Az mondta ezeket a szavakat, a kit legszívesebben hallgat s akit mióta férfiakat ösmert, köztük a legtöbbről tud becsülni.

— Azt mondtam — rebegte Jolán — hogy szeretel fűz engem az édes anyjához. Nem üres beszéd volt ez. Tiszta valóság! Amit utóbb tettem, azt pedig megtette volna mindenki. Az emberszeretet, a felebaráti szeretet parancsolta.

De már ezt nem állhatta meg szó nélkül a nagyszony.

— De hiszen édes Jolánkám, hiába számítod bizony te azt, több volt az emberszeretetednél Aki úgy törí át magát a bokrokra, hogy mielőbb a közelembé érjen, az reszketett az életéért, az mindenképen meg akart menteni. És az ez ut a bokrokra keresztül, kedves Jolánkám, még ha szerényen eltitkolná is, nem volt könnyű. Mikor a göröngyöket a kezembe adtad, hogy meggyőzzél arról, milyen közel állottam a veszedelemhez, megéreztem, hogy a kezeden vércseppek vannak. Ha víz lett volna az, hideg lett volna, de azok a cseppek meleg volt. A bokrok karczolták ki a te hófehér kacsóidat.

— Hogyan? Jolán kiasszony az én drága jó anyámért meg is vérezte magát? — szólt újra csodálkozva Béla. Ujabb jele és bizonyítéka az ő irántunk való igaz, őszinte, önzetlen ragaszkodásának.

Béla egészen közel lépett Jolánhoz:

— Drága Jolán kisasszony, engedje, hogy megcsókoljam a kezét.

És hiábavaló volt a Jolán tiltakozása, Béla megcsókolta kezét s ugyanakkor meggyőződött arról is, hogy a bokorgalyak csakugyan véresre karczolták a szép leány kezét.

Jolán tehát bőven kivette a maga részét az izgalomból, de a mi szívének, lelkének egyaránt kedvesebb, kellemesebb volt — az elismerésből is. Azzal vetett aztán véget a dicsérő szavaknak, hogy indulásra szállította fel őket.

— Megfeledezünk — ugymond — arról, hogy az én kedves jó anyám már türelmetlenül vár reánk s örömmel venné, ha mielőbb meglátogatnánk.

(Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI POSTA.

Gy. N. Vámos-Pécs. Az Eifel tornyot hazánkban sehol sem mutogatják, ha csak önkkel szemben kivételt nem tesznek s köz-kívánatra le nem viszik V.-Pécsre.

G. B. A bibliában 3.588,180 betű van Tartozunk kijelenteni, hogy nem mi számoltuk meg a betűket, hanem az anglius, a ki harmincz évig dolgozott rajta. Ha talán kétkedik az anglius szavában, tessék utána számolni.

Örök álmom... Alusza is már a papirkosárban.

H. P. A gyűlöletet könnyű, de a szeretetet nem lehet eltagadni. Ne titkolja. Ezt tanácsoljuk. Szeretni nem bűn és nem szégyen. A ki szeretni tud, annak van — szíve. Már pedig ez is valami abban a világban, a hol oly sok a szívtelen emberek száma

„Nem tűnt le az én csillagom.” De akkor letűnne, ha ezt a versét kiadnók.

B. Hasonló hangulattaljes apróságokat szívesen veszünk.

ALAPITTATOTT 1828.

Füvessy Lajos

előbb Füvessy Bertalan
érezőntöde és hűtfuró vállalata

Debreczen, Simonffy-utca 15.

Ajánlja saját készítményű **kút szivattyuit**
2 évi jótállással.

Jó vizű kútak furását helyben és vidéken gyorsan és legjutányosabban jótállással eszközöl.

Kitünő borok.

Kadarka	1 liter	. . .	28 kr.
Rizsing	1 „	. . .	34 „
Ezerjő	1 „	. . .	40 „
Magyarádi	1 „	. . .	40 „

Váray József

fűszer- és borkereskedésében Debreczen,
városi ujbérház, Piacz- és Simonffy-u. sarok.

Kékkő és Raffia háncs

legjobb minőségben és legolcsóbb árban
beszerezhető:

Térei cég utódjánál.

Kizárólag festék és zsiradék üzlet.
Debreczen, Hatvan-utca 13. szám.

Leszállított szabott árak mellett beszerezhető.

Szintatő Cretton, Batist, és Zephirek, czérna mosó nadrág szövetek Creász Fonal és pamutvásznak nagy választékban.

Jánossy József és Társánál

előbb **Vágó Andor.**
Debreczen, főtér, Nagytőzsde mellett.

A legnagyobb debreczeni czipőraktár!

Nagyérdemű közönség!

A Löw Zsigmond és Társa cég

tudatja, hogy elérkezett az idő, midőn czipő árait oly olcsóra szállítja le, mire még eddig ezen a téren senki sem volt képes.

Nállam a mai naptól kezdve óriási választékban, mindenféle bőrből és formában készült legjobb minőségű

férfi-, női- és gyermek czipők

bámulatos olcsó árban lesznek árusítva és felkérem a nagyérdemű helybeli és vidéki közönséget, hogy egy próbavétellel ezen állításnak igaz voltáról meggyőződést szerezzen.

Löw Zsigmond és Társa

Főtér és Szent-Anna-utca sarok.

A legnagyobb debreczeni czipőraktár!

BOROK

Kitünő Homoki vegyes fajbor, 1 liter 28 kr
Kitünő Ermelléki Rizling bor, 1 „ 35 „
Kitünő Magyarádi 1898. évi, 1 „ 40 „

A borok valódisága és tisztaságáért kezeséget vállal

KONTSEK GÉZA

fűszer- és borkereskedő Debreczen,
Kossuth-u.

ÉRTESESÍTÉS!

Van szerencsénk t. vevőink b. figyelmét felhívni, hogy május h. 1-től üzletünket

**főtér, a Nagy-tőzsde
mellé helyeztük át,**

hol dusan felszerelt czipő-, kalap, fehérnemű készletünket bámulatos olcsón árusítjuk, divatos blousok, napernyők fél árban.

Tisztelettel:

Szekely Jenő és társa.

Kézelték párja 20 kr. — Vasutasoknak 10% engedmény.

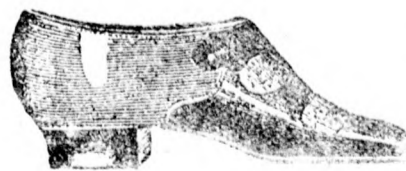
Czipő raktár

Batthyányi- és Kossuth-utca sarok.

Ajánlom a n. é közönségnek dusan felszerelt férfi- női- és gyermek czipő raktáramat, ugyszintén mérték utáni megrendelést bel- és

külföldi anyagból a legújabb divat szerint, rövid és pontos idő alatt készitek a legegyszerűbbtől a legfinomabbig igen könnyű czipőket. Számos megrendelést kérve, kiváló tisztelettel

Réti György.

Apró hirdetések.

„Kaméliának“ levele van a főpostán.

Nyaraló eladó Séta-kertben 600 öf területtel 4000 forintért. — Czim a kiadóban.

„1882“ Sajnálom, hogy nem találkoztunk, kérem ismert jelígem alatt poste restante megírni, hogy mikor és hol találkozhatunk.

Egy alig használt nagy kurikahajós varrógép jutányos áron eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Egy csinos, és szolid fiatal ember keresi egy csinos fiatal varróleány, levelek kéretnek „Piros szegű“ czimen Postrestant.

Kotlók vétetnek. Bundi u. 8. sz.

Savanyu vízhez legjobb kerti vinkó kapható Fögel Ferenczél Hunyadi-utca 28.

Uradalmi tea-vaj 1 kiló 1 frt. 20 kr. Kapható Félégyházi János fűszer-, csemegé-, bor-, ásványvíz-kereskedésében, Piacz- és Miklós-u. sarkán.

Okleveles gépész éves állást keres, nyári cséplést is elfogad. Czim a kiadóhivatalban.

Takaritonő gyermektelen kap lakást, fűtést. Dr. Szöllössy Piacz-u. 38.

Egy tizezer lakóval bíró vidéki városban egy 35 év óta egyedül fennálló pék-üzlet betegség miatt kiadó. Czim a kiadóban.

Két gimnazista mellé érettségizett competitor kerestetik, a nyári hónapok tartamára. Czim a kiadóhivatalban.

200 korona korona óvadékkal, ügyes árusítónő üzletbe felvétetik. Czim a kiadóban.

SZENDRŐ SÁNDOR

zongora, hangszer készítő és hangoló ajánlja legjobb gyártmányú **zongoráit, hegedűit**

és pianinóit. Javításokat és hangolásokat előnyös árak mellett eszközöl S. t. Anna-utca 3. szám.

Vajat naponta frisset ajánlok 1 kilót 1 frt 20 krért. Deutsch Lajos Piacz-utca 38.

Kutak furását elvállalom,

ártézi, jóviz vagy rossz vizig, esetleg kutak javítását jutányos ár mellett LADANYI FERENCZ kútfuró mester és vízvezető Debreczen. Eötvös-utca 80.

9-es fél nyilas tanya föld eladó a Szepesen. Értekezhetni Battyáni u. 10. szám.

Haszonbérbe keresek 400 500 holdig levő földet Értekezhetni: Battyáni u. 10.

Legalkalmasabb ajándék **egy fényképező kamra.** Hasznos időtöltés. Kellemes szórakozás. Vételnél ingyen oktatás. Tessék árlapot kérni **Komáromi Józsefnél.** Debreczen, Piacz-utca 12. sz.

Veszélymentes öberetvá-
közö készü-
lők, Angol beretvák, ollók és zsebkések jót-
állítás mellett, beszerzési forrás MÁRTON
GYULA üzletében Debreczen, Főtér.

Csapó-utcán 22. sz. alatt, a Zenode mellett egy nagy és egy kisebb bolthelyiség kiadó.

Eladó kis ház nagy telekkel Hatvan-
utca mellett Értekezhetni: Csók-
utca 6.

Egészen új, használt
petroleum függőlámpák
napégőkkel olesó árért eladók. Czim a ki-
adóhivatalban.

Ingyen lakást ad takarításért magános
ur. Czim a kiadóban.

Varrógépek és kerékpárok alapos
javításához értő mec-
hanikus Schweitzer Testvérek céég műhelyé-
ben azonnali belépésre alkalmazást nyer.

Kut-utca 138. sz. ház kedvező
feltételek mellett olesón
eladó. Értekezhetni Polgári takaré- és
segélyszövetkezethél.

Okleveles nős gépész éves állást keres
nyári cséplést is elfogad Balogh Gábor Boeska-tér 3. szám.

Alkalmi ajánlat.

A nyári idény beálltával, — miután a
szőnyeg- és virágágyak

kiültetése elérkezett, bátor vagyok a mélyen
tisztelt közönségnek tudomására hozni, hogy
nálam a **legszebb és legerősebb növé-
nyek a legolcsóbban** szerezhetők be.

Bármely időben szolgálatára állok a
t. közönségnek. Kiváló tisztelettel:

Paczelt János.

SCHENKER-féle társasutazások

Olaszországba

Kimerítő

Eszakamerikába

Oroszországba

prospektusok

Utazás a föld körül

ingyen.

Svédországba, Norvégiába, Dániába stb.

Külön hajózások a középtengeren a „Therapia“ ujonnan épült gőzösön.

A prospektusban említett összes utazások a Stangen Károly-féle utazási irodával
Berlinben (alapítottatott 1868.) közösen rendeztetnek.

Schenker és tsa utazási iroda, Wien, I., Schottenring 3. és I., Kohlmarkt 1.

Értesítés.

Van szerencsém szives tudomására hozni, hogy az alant felsorolt
árakat raktáram túltömöttsége miatt a mai naptól

meglepő olcsó áron árusítom,

és pedig: Női ruhaszövetek, zeffirek, kartonok, batistok, vásznak,
kanavászok, női-, ferfi- és gyermek fehérneműek, fiu- és leány-
ruhácskák, mindennemű kötények,

blousok és napernyők

feltűnő olesó áron. Továbbá szőnyegek, ágyterítők, függönyök, paplanok —
mivel ezek végkép kihagyatnak — **minden elfogadható áron.**

Ezen nem mindég kínálkozó alkalmat szives figyelmébe ajánlvá
vagyok kiváló tisztelettel:

KISS LAJOS ALFÖLDI-TAKARÉK-
PÉNZTÁR ÉPÜLET.

Szövet maradványok félárban.